

14.10.2021

Viveca Arrhenius

Förvaltningen av uppgifter på Åland inom rikets lagstiftningsbehörighet

- Statens ämbetsverk på Åland är en allmän statlig regional myndighet. Ämbetsverket sköter de uppgifter som enligt särskilda stadganden ankommer på ämbetsverket i egenskap av förvaltningsmyndighet.
- Med en överenskommelseförordning kan uppgifter som hör till riksförvaltningen överföras på en landskapsmyndighet.
- Överenskommelseförordningen kräver båda parter samtycke inkl. kostnadsfördelning. Den kan sägas upp ensidigt.
- Lagstiftningsbehörigheten kan också överföras på landskapet genom att ändra på självstyrelselagen. Detta förutsätter lagtingets godkännande. Överföringen av lagstiftningsbehörigheten har finansiella konsekvenser.

Ålands samarbetsgrupp

- Samarbetsgruppen skall utreda vilka lösningar som är möjliga på Åland i avvecklingen av flerkanalfinansieringen
- Mandatperiod: 16.8-31.10.2021
- Sammansättning:
Viveca Arrhenius, SHM, ordf., John Eriksson, ÅLR, Conny Nyholm, ÅLR, Bengt Michelsson, ÅLR, Niclas Slotte, ÅLR, Susanna Grimm-Vikman, SHM, Sanna Kuorikoski, SHM, Petri Syrjänen, FM, Filip Kjellberg, FM, Janina Groop-Bondestam, JM, Kristel Englund, JM ja Hillevi Smeds, FPA.

Ersättningar för privat vård och undersökningar

- **Modell A:** Statens finansieringsansvar (67%) överflyttas till välfärdsområdena i riket
- Möjliga lösningar på Åland: det statliga finansieringsansvaret överförs till en statlig myndighet på Åland, såsom Statens ämbetsverk eller FPA.
- **Modell B:** Ersättningarna för privat vård och undersökningar slopas och finansieringen överförs till välfärdsområdena som finansiering med allmän täckning.

Möjliga lösningar på Åland:

- Finansieringen överförs till en statlig myndighet, såsom Statens ämbetsverk eller FPA. Frågan uppstår hur pengarna gagnar den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet. Det finns många öppna frågor när det gäller förverkligandet av modell B på Åland.

Reseersättningar

- **Prehospital sjukvård**
- Modell A: statens finansieringsansvar (67%) för den prehospitala sjukvården överförs till välfärdsområdena i riket
- Möjliga lösningar på Åland: finansieringsansvaret överflyttas till FPA eller Statens ämbetsverk på Åland. Ansvaret kan överflyttas till landskapets myndigheter med en överenskommelseförordning.

Övriga reseersättningar

- Modell SV: det statliga finansieringsansvaret överflyttas till välfärdsområdena i riket, den försäkrades finansieringsandel bibehålls i sjukförsäkringen
- Möjliga lösningar på Åland: FPA som även i fortsättningen sköter hanteringen av förmåner, kunde ansvara också för finansieringen.
- Modellerna HK, HH ja HM: sjukvårdsersättningarna slopas helt och finansierings- och organseringsansvaret överflyttas till välfärdsområdena i riket. Ersättningarna utbetalas av FPA (modell HK), välfärdsområdena (modell HH) eller av ett nationellt resecenter (modell HM).
- Möjliga lösningar på Åland: Det bästa alternativet vore FPA-modellen, men också modell HH, enligt vilket Statens ämbetsverk på Åland sköter utbetalningarna, är möjlig. Landskapsregeringen har i arbetsgruppen preliminärt meddelat att en överenskommelseförordning gällande reseersättningar vore möjlig. Likaså kunde behörigheten överflyttas till landskapet med ändring av självstyrelselagen förutsatt att avräkningsgunden justeras. Med en överenskommelseförordning kan uppgiften överföras till landskapets myndigheter. Modell HM anses inte vara genomförbar på Åland.

Rehabilitering

- **Modell A:** nuläget bibehålls i hela Finland, inklusive Åland
- **Modell B:** ansvaret för krävande medicinsk rehabilitering och/eller rehabiliterande psykoterapi bibehålls hos FPA, finansieringsansvaret överförs till välfärdsområdena i riket. Möjliga lösningar på Åland: finansieringsansvaret kan överföras till Statens ämbetsverk på Åland men i så fall styr inte finansieringen ÅHS:s verksamhet och modellens målsättningar uppnås inte.
- **Modell C:** organiseringsansvaret för krävande medicinsk rehabilitering och/eller rehabiliterande psykoterapi överförs till välfärdsområdena i riket.
- Möjliga lösningar på Åland: förverkligandet av modellen är inte ändamålsenligt på Åland eftersom varken de statliga (Statens ämbetsverk) eller landskapets myndigheter har sakkunskap i dessa frågor. Landskapsregeringen har i arbetsgruppen ansett att en överenskommelseförordning inte är möjlig.

Läkemedelsersättningar

- **Modell A:** organiseringsansvaret bibehålls, men finansieringsansvaret (67%) för institutionsvårdens och delvis öppenvårdens läkemedelsbehandlingar överförs på välfärdsområdena i riket
- Möjliga lösningar på Åland: den statliga finansieringsandelen överflyttas på en statlig myndighet, såsom Statens ämbetsverk på Åland eller FPA.
- **Modell B:** systemet för läkemedelsersättningar slopas och organiserings- och finansieringssystemet för läkemedelsersättningar överförs till välfärdsområden i riket
- Möjliga lösningar på Åland: en uppgift som är i rikets behörighet kan inte överföras direkt till landskapet. Modellen kräver ytterligare utredningar.
- **Modell C:** systemet för läkemedelsersättningar slopas och välfärdsområdena i riket har organiseringsansvar och partiellt finansieringsansvar för läkemedelsbehandlingarna
- Möjliga lösningar på Åland: samma problem uppstår som i modell B. Modellen kräver ytterligare utredningar.

Sammandrag

- Sådana modeller, i vilka endast finansieringsansvaret överflyttas från staten till välfärdsområdena är med vissa begränsningar möjliga att förverkliga på Åland. Finansieringen kanaliseras till en statlig myndighet, såsom Statens ämbetsverk på Åland eller FPA.
- De modeller, som innebär att förutom finansieringsansvaret överförs också organiseringsansvaret på välfärdsområdena är ur riktes synvinkel utmanande att förverkliga på Åland, eftersom uppgifterna är i rikets behörighet och man kan inte överföra dem direkt på landskapet inom ramen för behörighetsfördelningen och Ålands självstyre. Dessutom finns det inga välfärdsområden på Åland. Landskapsregeringen ska godkänna lösningarna. I det fortsatta arbetet bör man beakta självstyrelselagen och möjligheten att ingå överenskommelseförordningar.